

Nên lên hay xuống

乗ればいいのか歩けばいいのか

Có đôi vợ chồng người H'Mông và một cậu con trai khoảng 12 tuổi mang theo một con ngựa nhỏ lên phố chơi cho biết đây biết đó.

モン族の夫婦と1人の息子が仔馬を連れて多くの村々を通った。

Khi đi qua làng đầu tiên họ nghe thấy những người ở đây thì thầm:

最初の村では村人がささやくのが聞こえた。

- Xem thằng bé trên lưng lừa kia, đúng là thứ không được dạy bảo đến nơi đến chốn. Ai lại ngồi thế khi cha mẹ phải lội bộ bên cạnh cơ chứ.

「見れば子供は馬に乗っているじゃないか。それはちゃんと教えていないからだ。誰かがそこに座れば親は横で歩かなければならないでしょうに。」

Nghe thấy thế người vợ liền nói với chồng:

妻はそれを聞いてすぐに夫に聞いた。

- Không thể để họ nói xấu về con tao như vậy được.

「うちの子が馬に乗ってようと悪く言わないでもいいでしょ。」

Người chồng bèn nhấc cậu bé xuống và nhảy lên lưng lừa ngồi:

夫は子供を持ち上げて下におろし、夫は馬に飛び乗った。

- Để tao ngồi vậy!

「俺が乗ってやろう！」

Qua xóm thứ hai họ lại nghe mọi người ở đây xì xầm:

次の村でも村人がひそひそ言っているのが聞こえてきた。

- Xem kia, thằng chồng kia quả là không biết xấu hổ, khỏe mạnh thế mà lại ngồi trên lưng lừa để vợ và con đi bộ.

「みるよ、あのおやじは恥と言うものを知らんのか。立派な体をしてるのに女房と子供を歩かせて自分が馬に乗るなんて。」

Anh chồng liền nhảy xuống khỏi lưng lừa và để chị vợ ngồi lên:

夫はすぐさま馬から飛び降りて妻に乗るように言った。

- Thế thì mày lên đi - để tao với thằng Páo đi bộ!

「今度はおまえが乗れ、俺は Pao と歩くから。」

Qua xóm thứ ba họ lại nghe thấy người ta xì xầm:

三つ目の村でも村人のささやきが聞こえた。

- Tội nghiệp thằng chồng, làm lưng vất vả cả ngày kiếm cơm áo về cho gia đình lại phải đi bộ, còn xem con vợ kia! Cả thằng con nữa, đúng là vô phúc mới có được bà mẹ như vậy.

「可愛そうな父親だな。女房と子供をってみろや、オヤジは毎日苦勞して働いて家族の為に食べるものや着るものを稼ぐのに歩かなければならないとはな。子供もこどもだわ、親のように不幸になるだろうな。」

Nghe vậy cả ba quyết định tất cả cùng ngồi lên lưng lừa rồi đi tiếp. Khi đi qua một xóm nữa họ nghe thấy mọi người nói với nhau:

それを聞いて皆で馬に乗る事にした。次の村では皆が互いに何かを言ってるのが聞こえてきた。」

- Đúng là lũ vô cảm, độc ác chẳng khác thú vật. Ba mạng người ngồi trên lưng con vật nhỏ nhắn xinh xắn thế kia thì nó gãy lưng mất đi chứ còn à?

「まさにけだものの群れだわ。獣と変わらないわね。三人も小さくてかわいらしい馬に乗って馬の背中が折れるんじゃないの？」

Nghe vậy ba người liền tụt khỏi lưng lừa và đi bên cạnh con lừa. Đến xóm tiếp theo:

三人はそれを聞いて馬から降りて馬のそばについて歩いて次の村を歩いていたら。

- Nhìn kia, đúng là lũ ngu. Cả ba lếch thếch đi bộ trong khi con con lừa chẳng có gì trên lưng.

「あれをみるよ、バカな人たちだよ。三人ともだらしく馬にも乗らずに歩いているわ。」